

Жадид

Tilda, fikrda, ishda birlik!

2024-yil 14-iyun
№ 25(25)
www.jadid-media.uz

Jadid

adabiy, ilmiy-ma'rifiy va ijtimoiy haftalik gazeta

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

МУБОРАК ҚУРБОН ҲАЙИТИНИ НИШОНЛАШ ТҮГРИСИДА

Муборак Қурбон ҳайитининг маънавий ҳаётимизда меҳр-оқибат, бағригенлик, муруват, дўстлик ва ҳамзижатлик каби эзгу тамойилларни мустаҳкамлаш борасидаги ўрни ва аҳамияти бекиёдид.

Ушбу кутлуғ айёмни муносиб кутиб олиш ва юкори савияда ўтказиш, муқаддас ислом динининг инсонпарварлик ғоялари ҳамда миллий қадриятларимизни асрар-авайлаш ва улуғлаш мақсадида:

1. 2024 йилда муборак Қурбон ҳайитининг биринчи куни **16 июнь – якшашна** кунига тўғри келиши түгрисида Ўзбекистон мусулмонлари идорасининг ахбороти маълумот учун қабул қилиниб, юртимида **16 июнь** куни Қурбон ҳайити байрами сифатида кенг нишонлансан.

2. Қўйидагилар:

а) Мехнат кодексининг 208-моддасига мувофиқ:

ишланмайдиган байрам куни хисобланувчи Қурбон ҳайитининг биринчи куни дам олиш кунига тўғри келиши муносабати билан ушбу дам олиш куни **17 июнь – душанба** кунига кўчирилиши;

бунда ишлаб чиқариш-техник ва ташкилий шароитлар (мавжуд узлуксиз ишлаб чиқариш, ахолига ҳар куни хизмат кўрсатиш, навбатчилик асосида ишлап ва бошқалар) туфайли ишланмайдиган байрам кунлари тўхтатиб кўйичи мумкин бўлмаган ишларни бажаришда дам олиш кунлари кўчирилмаслиги;

б) Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 22 декабрдаги “2024 йилда расмий саналарни нишонлаш даврида кўшимча ишланмайдиган

кунларни белгилаш ва дам олиш кунларни кўчириш түгрисида”ги ПФ-213-сон Фармони билан **18 июнь – сесанба** куни барча ходимлар учун қўшимча дам олиш куни этиб белгиланганлиги маълумот учун қабул қилинсан.

3. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларни Дин ишлари бўйича кўмита, Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси, Ихтимоий химоя миллий агентлиги ва бошқа ҳамкор ташкилотлар билан биргаликда муборак Қурбон ҳайитини ҳалқимизнинг миллий анъана ва урф-одатларига ўйнуг ҳолда ўтказиш учун тегишли чора-тадбирларни амалга оширсан.

4. Туризм кўмитаси Транспорт вазирлиги билан биргаликда юртдошларимиз учун муборак Қурбон ҳайити кунларида мўтъялаб зиёраттоҳлар ва тарихий қадамжолага зиёратларни ташкил этиш мақсадида кўпайтиш учун тегишли чора-тадбирларни амалга оширсан.

5. Ўзбекистон Миллий телерадио-компанияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги ва бошқа оммавий ахборот воситалари Қурбон ҳайитини нишонлаш билан боғлиқ тадбирларни көртитиш тавсия этилсин.

6. Мазкур қарорнинг ихкосини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчиси М.М.Камилов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти Ш.МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2024 йил 11 июнь

БЕДОР ЎЙ

“0’ZBEKISTONLIK STUDENTS”

КАЛТАКНИНГ ИККИНЧИ УЧИ

Кейинги йилларда Ўзбекистон ахборот маконида кўплаб эркин ва мустақил оммавий ахборот воситалари пайдо бўлди. Жамиятда ўз фикри ва сўзига, кўп сонли аудиториясига эга босма ва электрон нашрлар сафи тобора кенгаймоқда. Сўз эркинлигини таъминлаш, ахборот маконини эркинлаштириш ийлидаги ислоҳотлар давлат ва ҳалқ ўртасидаги бирдамликни, ўзаро ишончни мустаҳкамлашга хизмат қилиётгани айни ҳақиқат.

Медиа маконни кенгайтириш, ахборот ресурслари сонини кўпайтириш ийлида амалга оширилган ишлар натижасида илгари саноқлигина бўлган, бори ҳам асосан “фильтрланган” маълумотларни беришга хизмат қилган ОАВлар ўрнини бугун сон-саноқсиз ахборот каналлари эгаллаган. Хусусан, “YouTube” видеочастининг платформаси ўзининг кенг имкониятлари билан мамлакатимизда ёшлар ва каттапар орасида ҳам бирдай оммалашган. Undagi янги билимлар беришга ихтиослашган турли контентлар, таълим лойиҳалари ёшлар учун кенг имкониятлар ёшгина очмоқда.

Муҳими, “YouTube”да хусусий контент яратувчилар билан бир каторда кўп холларда давлат ташкилотлари, нодавлат-нотикорат ташкилотлар ҳам фойдали лойиҳаларни йўлга кўймоқда. Хусусан, ёшлар ишлари агентлиги ташаббуси билан бошланган “Ўзбекистонлик”

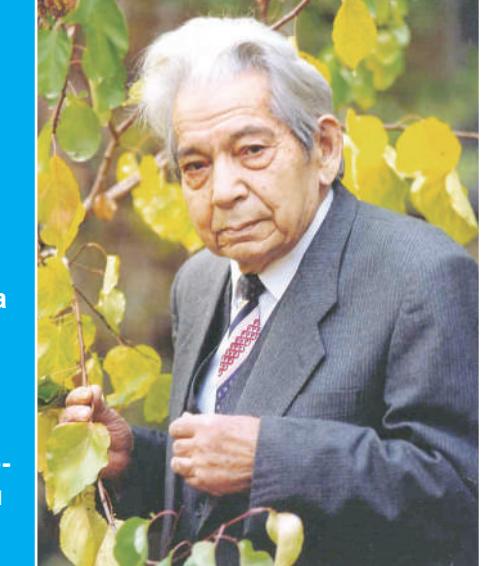
лоиҳаси мамлакатимиз ёшлари учун ҳақиқий топилма бўлди, десак адасимаган бўламиз. Лойиҳа доирасида тайёрланган кўрсатувларда тақдир тақозоси билан хорижий мамлакатларда яшаб, катта муввафқиятларга ёришаётган юртдошларимиз ҳамда дунёнинг нуфузли таълим даргоҳларида таҳсил олаётган тиришқоқ ўзбек ёшлари хоёти тўғрисида ҳикоя қилинади. Мазкур лойиҳа юртимиздан етишиб чиқкан иқтидорлар бугун дунёнинг манаман деган компанияларида, илм марказларида фаолият кўрсатадиган, бу юртнинг фарзандлари факат кора меҳнат билан шугулланувчи ишчиларданга иборат эмаслиги ҳамда дунёни ўзгартиришига қодир ватандошларимиз бисёр эканлигини кенг оммага намойиш қилишдек эзгу мақсадни кўзлагани билан ҳам аҳамиятлайдир.

(Давоми 6-саҳифада).

Tilda, fikrda, ishda birlik!

ОЙДИЛЛАР

“...Устоз Сайд Аҳмад ҳақида хотира ёзмачи бўлган киши, адаб билан ҳеч бўлмаса бир марта сұхбатлашган ёки бирор саёҳатда тугун-пугун кўтаришига ёрдамлашвorgan бўлса, иккى йил эмас, умрининг охиригача бу тўгрида дўст-қадроналарига кўшиб-чатиб гапириб юриши аниқ...”

(4-саҳифада ўқинг).

Математика масалани ҳаётдан олади

ва уни математик усувлар билан ечиб, амалий равиша ҳаётга қайтаради

– Математика – ҳаётнинг асоси, деймиз. Бу мураккаб фанни ўқитишида нималарга эътибор беришимиш керак?

– Математика четдан қаралганда мураккаб фанга ўҳшайди. Сабаби, уни ибтиодидан, бошидан ўқимаса, тушуниб бўлмайди. Мен доим математикани ўрганишда ўқитувчининг, айниқса, мактаб ўқитувчisinинг ўрни жуда катта эканлигини таъкидлайман. Чунки

бу фаннинг амалий аҳамияти тушунтириб берилса, ўзлаштириши паст болалар ҳам қизиқ қолади. Аксинча, мураббий қолига тушшиб, фақат қоида ва теорема ёдлатиб, ўқувчиларнинг тушунмаган саволларига жавоб бермай дарс соатини ўтказса, қарабисизи, икки-уч дарсдан сунг болаларда “Математика умуман тушуниб бўлмайдиган фан экан”, деган нотўғри тасаввур ҳосил бўлади.

(Давоми 3-саҳифада).

ФАН РАВНАҚИ

Ўзбекистон Фанлар академияси В.И.Ро'мановский номидаги Математика институти директори, Ўзбекистон Қаҳрамони, сенатор, физика-математика фанлари доктори, академик Шавкат Аюпов билан математика соҳасидаги изланишлар, юртимизда фан ва таълим тизимида кечаттган ислоҳотлар борасида сұхбатлашдик.

Салоҳиятли олим оператор алгебралари, нокоммутатив интеграллаш ва квант эҳтимоллар назарияси бўйича ўз имлӣ мактабига эга. У замонавий математика соҳасига ўшган улкан ҳиссаси учун Бутунжаҳон фанлар академияси (TWAS) академиги ҳамда Абдус Салом номидаги Ҳалқаро назарий физика маркази (ICTP) аъзоси этиб сайланган.

ҚАРДОШЛИК

Халқ онг-тафаккурида бирон-бир тушунча, тасаввур, ифода қандай пайдо бўлади? Суриштирансангиз, ҳар бирининг ўз сабаби, омили ва тарихи борлиги ойдинлашади.

Ота юрт меҳриги ёси

Стратегик ҳамкорликнинг янги босқичи

Ташриф доирасида 19 та муҳим ҳужжат изоланди. Булар икки давлат алоқалар ривожида тамоман янги саҳифа очилишига хизмат қиласди, албатта. Аниқроғи, бу ташриф Ўзбекистон – Туркия ўтрасидаги стратегик ҳамкорликнинг янги босқичини бошлаб берди.

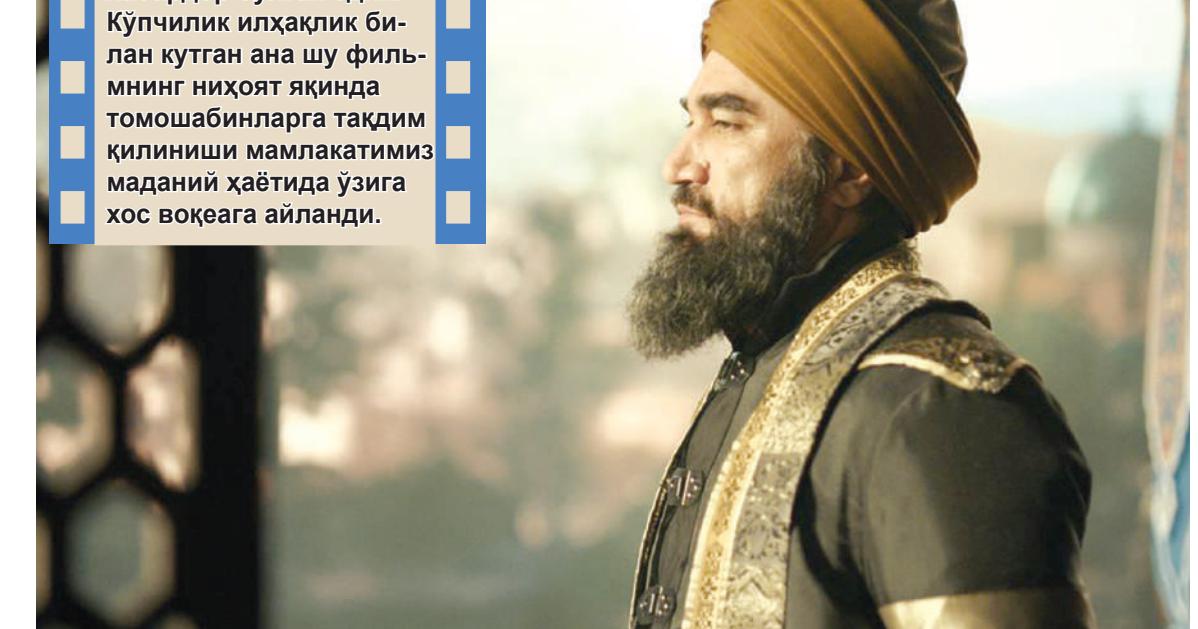
Охири беш йилда Туркия Ўзбекистоннинг асосий ҳамкор давлатлар тўртлигидан жой олиб келмоқда.

(Давоми 2-саҳифада).

КИНО САНЬАТИ

“Шундай фильм яратса бўлар экан-ку!”

Бундан уч йил муқаддам кино санъати бўйича ўтказилган матбуот анжуманида муҳтарам Президентимиз ташаббуси билан юртимиз тарихида ўчмас из қондирган Бухоро хонлигининг машҳур саркардаси, Сармарқанд шаҳри ҳокими Баҳодир Ялангтушнинг ҳаёти ва фоаъиятли акс эттирилган тарихий фильм юратилажагидан хабардор бўлган эдик. Кўпчилор илҳақлик билан кутган ана шу фильмнинг ниҳоят яқинда томошабинларга тақдим килинши мамлакатимиз маданий ҳаётида ўзига хос воқеага айланди.

Айни кунларда Ўзбекистон Миллий кино санъати саройи ва пойтахтимиздаги қатор кинотеатрларда катта муввафқият билан намойиш қилинган “Баҳодир Ялангтуш” бадиий фильмни Кинематография агентлиги ва Самарқанд вилояти ҳокимлиги ҳамкорлигига суратга олинган. Одатда биз бир соатнинг нари-берисидаги фильмларга ўрганиб қолганимиз. Бу киноасар эса қарийб икки ярим соат давом этганига қарамай, кино залинин ҳеч ким тарк этмаяти. Муҳими, ҳамманин тилида бир гап: “Ўзимизда ҳам шундай фильмлар олса бўларкан-ку!”

(Давоми 6-саҳифада).

Бошланиши 1-саҳифада

Натижада ўзаро савдо ҳажми 1,5, қўшма корхоналар сони 2, Ўзбекистон иктисодигетга туркинвестинглари ҳажми 2,5 баробарга ошиди. Иккى давлатнинг йирик шахарлари ўртасида ҳафтасига 90 та парвоз амалга оширилмоқда, Туркиядан келалтган турристлар оқими З баробарга кўпайди. Яқин келажакда иккى томонлама савдо ҳажмини 5 миллиард долларга етказиш максад килинган. 2018 йили Ўзбекистон – Турия Стратегик хамкорлик кенгасида ташкил этилган эди.

Шавкат Мирзиёев ташрифи доисрасида Стратегик хамкорлик кенгасининг учунчи йигилиши ўтказилди. Йигилиши якунидаги иккى давлат раҳбари Кенг камровлари стратегик шериклини чукурлаштириш тўғрисида кўшма декларация имзолади.

Дўстлик, дўстлик ва яна дўстлик!..

Бошқа давлат ёки ҳалқлар билан мустаҳкам дўстлик илларини боғламай турбидар тараққий этган бирон-бир давлат ёки ҳалқ йўқ. Буни қадим тарихимиз ҳам исботлайди, якин ўтмишишимизда ҳам кўрмайди. Кенг камровлари стратегик шериклини чукурлаштириш тўғрисида кўшма декларация имзолади.

Турия – туркий давлатлар орасидаги аҳолиси энг кўп, яъни 85 миллион киши бўлган катта мамлакат. Ана шундай йирик, биз билан қадимири ришталарга эга, қардош, забондош, диндош, маданиятиларимиз ўзаро қўвушган, бород-келдиларимиз эски замонлардан ривожланган бир давлат билан хамкорли – Турия учун ҳам, Ўзбекистон учун ҳам, иккى дўст ҳалқ учун ҳам сув билан ҳаводек керак.

Устоз билан кўп бор мулоқот қўлганман. Бетакрор, ўрама-бурама лутфларини ўзларидан эшишиб менга ҳам насиб этган. Обуна тўғрисида ҳангомаларимга кўз ташлаб, "Мана шу олабуқалик болада бир гап борда", дердилар. "Ўзбекистон маданияти" газетаси "Ўзбекистон адабиёти ва санъати" номи билан чиқа бошлаганида, Сайд Аҳмад домла енг ҳимариб, "Шум бола"нинг чойхонасида "асартошлик" қўлганлар. Жуда кўп асарлар қўёмига етказиб тарошланган. Кейинчалик бу ишни биз – таҳририятнинг янги ходимлари давом этиридик. Домланинг маслаҳатлари, батъон имлоқи, аммо самимий йўл-йўриклири билан чойхона гавжум бўлди. Қанчадан-қанча янги мавзулар шу ерда туғилиб, шу ерда йўргакланди. Қайнаб турган самоварнинг тутуни дома бир-бира гап улаб чекаётган тамаки тутунига қўшилиб кўйка ўрлади. Қанчадан-қанча ҳаваскор хажвиларнинг калта-култа қаламлари шу ерда чархланди. Қанчалари устоздан ижодда эмас, бошқа касбларда омадлари келишига дуо олиб кетиши. Шундай бўлса-да, Сайд Аҳмад домлани яқиндан биламан, хотира ёза оламан деб баралла айтольмайман. Домланинг мурракаб ҳаёт йўли, тақдирнинг адолатиз зарбалари ҳақида фикр юритиш осон эмас. Шу боис, устоз билан боғлиқ бъязи хотирапарни эслаш билангина қоноатланаман.

Гапни "Уфқ"дан бошласам бўлади. Бу асардан олган таассуротларим ҳали-хануз ёдимда. Уни тақрор-тақрор ўқиб чиқканман. Ҳар гап, ота ўз фарзандига ўқиши саҳифасига келганимда дунё кўзимга корони кўриниб кетган. Бу асар кино тилига кўчиб, ота ролини Ҳикмат Латипов икро этганида ва у урдуша вафот этган, аммо кутилмаганда тирик қайтиб келган ўғлиниң саволига "Амалладик болам...", деб жавоб қайтарганида, истеъдолди актёрнинг ер ёрилса ерга киргудек мулзам кўзларига тикилиб, уруш нима эканини биринчи марта англатан бўлсан, ахаб эмас.

Кейинроқ устознинг ҳажвияларини ўқишига тутиндим. Ҳаваскор бир қаламкаш сифатида улардан кўп нарсаларни ўргандим. Сайд Аҳмад ҳажвияларида биринчи жумла жуда катта аҳамиятга эга. Шу мухтасар жумла ўқувчини ўзига бутунлай қаратиб олади. "Нурматжон магазиндан ароқ олганида, "уға бориб, ёнбошлаб майдалайман", деб ўйлаган эди. Лекин сумкасидаги шиша ҳар гап оёғига текканида етесканиб, оғзининг сўлаги оқаверди...". Бу – "Бир латифа айтами?" ҳажвиясининг бошланиши. "Товуқ тилини биладиган одам"да ўйимиз: "Боққанинг яраша товуқ ўлтур қунда тусга-да. Доң чўкишига қараганда, кунига иккитадан тухум киладиганга ўхшайди. Қоқлаши дунёни бузади...". "Муштипар"да бундан ҳам жонли "манзара"га дуч келамис: "У ичкуёв эди. Хотини ишга кетгандан идиш-төвокни юшиб, болани кийинтирас, кийимларига дазмол босиб, ҳаммаёни орастга қилиб кўяди...". "Хотима"да ҳам шундай: "Ёмон гапнинг қаноти бўлади. Пир этиб учади-ю, томма-том, деворма-девор ошиб, элнинг қулоғидан кириб, оғзидан чиқади...". "Ҳиндча қўшик"нинг аввали устоз Абдулла Қаҳҳорни эслатди ("Шундай қилиб, Аҳмад полвон сўйиладиган бўлди..."): "Қосимжон машинани гаражга киритиб, дарвозининг уч жойидан қулфлаб, калип ўйнаб келаркан, учинчи йўлак олдида болаларнинг чиройли бир итни сипашаётганини кўрди..."

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Устознинг ихчам, бир нафасда ўқиладиган ҳажвияларида жиддий бир асарга лойиқ иктиимиёт юк бўлади. Бэззан ташбеҳу қиёс, бадиий бўрттириш мешъёридан ошиб, лоғ даражасига этиб қолганини сезсангиз ҳам, асарнинг тили сизни асалдай тортиб кетаверади, ётириз билдиришай ӯқишида да-вом этасиз.

Бундан роса эллик йил аввал "Муштум" журналида устознинг митти бир ҳажвияси ўзлон қилинган. Мазмунни: катта бир раҳбар савдо идораси омборхонаси мудирига кўнгироқ қилиб, "Бирорздан кейин шоффे янганини олиб боради, омборхонадан ул-бул танлайди", деди. Катта раҳбарнинг топшириғидан хурсанд бўлган мудир омборхона эшигини очиб, янгани кута бошлайди. Кўп ўтмай янга келади. Омборхонадаги асл мол-

ОЗАРБАЙЖОН МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ

Мумтоз туркий адабиёт тарихига назар ташласак, Алишер Навоий ижодининг озарбайжон адабиётига, Фузулий ижодининг ўзбек адабиётига таъсиси катталигини кўрамиз. Фузулий девони XVIII-XIX асрларда ёки ҳалқимиз орасида кенг тарқалган ва бир неча бор ўзбек тилида нашр қилинган. Шоирнинг ўлмас ғазаллари куйга солини, асрлар давомида хонандалар томонидан куйлаб келинмоқда.

Фузулий таваллудининг 530 йиллиги муносабати билан юрти-мизда бўлиб ўтган Озарбайжон

ХИРА ТОРТМАГАН УФҚ

Японияда бор-йўғи икки соат бўлиб қайтган киши сафар таассуротларини камида икки йил тинимиз гапириши мумкин экан. Бу мамлакатда икки ой бўлган одамнинг ҳикоялари икки ҳафтага чўзилади. Кунчикар юртда икки йил яшаган, мамлакатни у бошидан бу бошигача кезиб чиқсан кишининг ҳикоялари эса икки соатга ҳам етмайди, дейишади. Чунки у гапни нимадан, қайси мўъжизадан бошлашни билмай қийналшиб кетади.

Устоз Сайд Аҳмад ҳақида хотира ёзмоқчи бўлган киши, адаб билан ҳеч бўлмаса бир марта сухбатлашган ёки бирор саёҳатда тугун-пугун кўтаришига ёрдамлашвортган бўлса, икки йил эмас, умрининг охиригача бу тўғрида дўст-қадрдонларига қўшиб-чатиб гапириб юриши аник. Бунинг асло қийин жойи йўқ. Устоз билан Бухоро томонларга ёки водий вилояtlарига саёҳат қилган, Қамчиқ, Тахтиқорача довоnlарида тасодифан учрашиб қолган кишининг таассуротлари орадан ийлар ўтса ҳам асло тугамайди, аксинча, тўлиб-тошиб, шишиб-семири боради. Давримизнинг ҳассос ёзувчиси Сайд Аҳмадни яқиндан билган, бу улуғ инсон билан ёнма-ён яшаган, ҳаёт, ижод машаккатларини бирга тортган, дўрмон боғида устоз ўз қўллари билан дамлаган "ярим килолик, ейилганча ейилиб, оргтани маҳаллага хайрия сифатида тарқатладиган уч кишилик паловхонтўра"га неча бор оғзи текканларнинг эса хотира ёзиши анча мушкул.

ларни танлашга тушади. Шу пайт раҳбар кўнгироқ қилиб, мудирга: "Уйда иш чиқиб қолиби, янгандиг эртага боради", деди. Мудирнинг капалаги учб, омборда мол танлаётган хотинни хайдаб солади. "Э, хайрият-е, бир палакатдан кутулдим", деб турганида яна кўнгироқ бўлади: "Янгандиг ўйла чиқсан эканлар, яхши кутиб олдингларми?..."

Ўтган асрнинг тўқсонинч յиллари бошида адабиёт газетаси саҳифаларида "Ов" сарлаваш саргузаш ҳашар-қисса эълон килганимиз. Мухаррир сифатида ташаббус кўрсатиб, қиссанинг бобини ўзим ёздим ва навбатни бир-икки ижодкордан кейин Сайд Аҳмадга бердик.

Ушта пайтда десангиз, ўзувчилар уюшмаси "Ёзувчilar уюшмаси" ва "Адаблар иттифоқи"га бўлиниб, улар фаолиятини ёртиши таҳририят учун жиддий муаммога айланганди. Ҳашар-қиссанинг навбатдаги бобини

майдиган таранглик анчадан бери бор эди. Бу таранглик тортилиб-тортилиб, пўлат занжирни ҳам узиш даражасига етди. Охири бу занжир Жавлон овчининг юбилейни куни узилди. Ота-боболаридан бошланган ахиллик бир кундаёк барод бўлди. Занжирнинг бир томони Овчилар уюшмаси бўлиб, Муллақандонинг дўконида қолди, бир уни Мерганлар иттифоқи бўлиб, ўзига макон кидириб кетди. Уларни бирлаштириш учун кимлар ўртага тушмади, десиз? Тогда кўни кўрган овчишар тушиб, икки томонни муросам мадорага келтироқчи бўлишиди. Чўлдан тажрибали мерганлар келиб, "бхайбах" бўйлнглар дейиши. Бўлмади..."

Қиссадан хисса шуки, асли тошкентлик, кексайтан чоғида "дом"да тур олмай, Охангарондаги қариндошларини куя кўчиб кетган машҳур Тўхли мерган бу ноҳуш хабарни ёшибтиб, "Жигули"нинг орқасига ёнбошлаб, икки ёнига иккита овчи бургутни олиб, Тошкентта, Маҳмуд мўйловнинг лагмонхонасига келади. Отаконнинг Тошкентта келаётганини ёшитган ҳар икки тарафдан ўн бештадан вакиль шогирдлар мўйловнинг лагмонхонасига тўпланишиб, бир-бирларига орқа қилиб ўтиришиди. Отакон уларга қараб шундай дейди: "Аҳмоқлар! Билиб қўйинглар, дуюибад қўлсан, у дунё-бу дунё овларинг ўн келмайди. Қани, ўринларидан туринглар. Бундан бўйен овчи, мен мерган, деган гап йўқ. Иккокинг ҳам бирсан. Тамом, Аллоҳу акбар..."

Қиссанинг бу боби ўшандага нечогли катта аҳамияти қасб этиганини бу воқеларга гувоҳ ижодкорлар яхши тасаввур қилишади.

Устоз билан умрарининг сунғиги кунларига ижодий ҳамкорлик қилиб келдик. Бирор нима коралаган бўлсалар, дарҳол кўнгироқ қилиб, "Зўр нарса" чиқди, газетанини тиражи ошишини хоҳласаларинг, тезор олиб кетганини киритилган, четига ёпиширилган, саҳифаларини рақамлари бир неча бор алмаштирилган. Устозга "Дурустгина ҳикояни қайчиди" дардала, қайта ёпишириб чиқибиз", десам, "Э, мухаррир бола, сарлавҳани ўқи-мадингми, "Тўзигб кетган ҳаёллар" деб кў-

йибман-ку", деганлари эсимда.

Шу кўллэзмани авайлаб сақлаб қўйибман.

Бир гап Хайридин Султонов иккимиз

домладан хабар олиш учун Дўрмонга бордик.

Устоз ички кийимда ошонада

куйманиб юрган эканлар.

Салом-алиқидан сунг яхшигина сұхбат бўлди.

Илтимос...

Бир ҳисобда яхши ҳабар. Бир вақтлар ўзлари ишлаган суратни кўрадилар. Аммо бу гапни устозга қандай айтамиш, ўлим шарпаси кезиб юрган бемор ишона кепишига қандай кўндирамиз? Бошимиз котди. Кун, ҳафта аввалидан кўра тезроқ ўта бошлади. Йўқ, ишонашини бўлсан, ахомидини олдим. Омонат кўлига етага, Сайд Аҳмад хурсанд бўлди. У кўшини бир кўрсан, армоним қолмасди. Илтимос...

Бир ҳисобда яхши ҳабар. Бир вақтлар ўзлари ишлаган суратни кўрадилар. Аммо бу гапни устозга қандай айтамиш, ўлим шарпаси кезиб юрган бемор ишона кепишига қандай кўндирамиз? Бошимиз котди. Кун, ҳафта аввалидан кўра тезроқ ўта бошлади. Йўқ, ишонашини бўлсан, ахомидини олдим. Омонат кўлига етага, Сайд Аҳмад хурсанд бўлди. У кўшини бир кўрсан, армоним қолмасди. Илтимос...

Бир ҳисобда яхши ҳабар. Бир вақтлар ўзлари ишлаган суратни кўрадилар. Аммо бу гапни устозга қандай айтамиш, ўлим шарпаси кезиб юрган бемор ишона кепишига қандай кўндирамиз? Бошимиз котди. Кун, ҳафта аввалидан кўра тезроқ ўта бошлади. Йўқ, ишонашини бўлсан, ахомидини олдим. Омонат кўлига етага, Сайд Аҳмад хурсанд бўлди. У кўшини бир кўрсан, армоним қолмасди. Илтимос...

Дўрмонда ўша ҳаммага таниш ҳовлининг айвончасида уч киши ўтирган эдик, пайт пойлаб туриб, аста таътид. Бизни куладириб турган устоз бир зум тўхтаб қолди. Кўзлари катталаши. Ўринларидан туриб, "Э, нима дэяпсан сан бола, сурат дейсанми, қанақа сурат, қанақа надзирател, исми нима экан? Нима?.. Ҳа, э, қўй уни. Ҳаммаси ёлғон, бўлмаган гап. Ҳеч қанақа сурат-пуратни билмайман. Қани, еб-ичдимларинги, бўлди, турларинг, омим..." довордилар.

Дўрмондан оғир қайтдик. Тушунариз ҳолат юз бергани йўқ, аслида. У мудхис кунларни, синдирилган тақдирларни, умри эрта эслаб, Ясная Полянага келишиади-ку, – дедик. Рози бўлганда бўлдилар. Аммо бир зум ўтмай айниб қолдилар.

– Ых, Дўрмонда бўлсан ҳам дейлик, унда музейга ким директор бўлади?

– Мана, бир девор ён кўшнинг Барот Бойқиболов бор, бу ишга жуда мос тушади, – дедик.

Устоз баттар айниб, "Яхшиси, музейга ўзим бор бўлганим маъқул. Мендан дуруст номзодни топа олмайсанлар", дедилар...

Бир гап устоздан кутилмаганда қисқагина мактуб олганимиз. Яхши кайфиятда бошланган хатнинг охирги сатрлари, айниқса, битта сўзи ўта зардади эди. Таҳририятда қисқа вақт шартнома асосида ишлаган бир ёзувчимиз устознинг янги ҳикоясини худди ҳаваскор ёзувчининг машишини тузатгандай таҳрири қилиби. "Жарроҳлик тиги" тегмаган бирор шартнома жумла қолмабди. Устоз қаттиқ ранжиб, "Анови ходимнинг ...кўли тегидиган бўлса, бошқа ҳикоя юбормайман", дебдилар. Орага тушган совуқлиликни бартараф қилишиб учун иккича ҳафта Дўрмонга навбатдан ташқари бориб-келиб туршишимизга тўғри келди. Устоз сўнни, сўз санъати бўлган адабиётни азиз тутарди, ҳар қандай асарга баҳо беришда аввало ёзувчининг таржима ҳолини, кайфиятини ва кўлига қалам тутқазган мажбурият нима эканини яхши англаш керак, деган катъий талаби бор эди

ЖАДИДШУНОСЛИК

“Мия ўзгармагунча бошқа ўзгаришлар негиз тутмас!”

ёхуд Элбекни ўзгартирган ташкилот

Элбек тахаллуси билан танилган Машриқ Юнусовнинг ижодкор сифатида шаклланиши ва адабиёт оламига киришида Фитрат томонидан ташкил этилган “Чигатой гурунги” ташкилотининг ўрни ва роли катта. Бинобарин, Элбек ўзининг илк ижод намуналарига “Чигатой гурунги” дея имзо чеккани ҳам бежиз эмас. Аммо кейинчалик, тўғрироғи, 1919 йилдан бошлаб уустози Фитратнинг таклифи билан ўзига Элбек тахаллусини олади. “Гурунг” ўша даврдаги жуда кўп ижодкорлар қатори ёш Элбекнинг ҳам ҳаётини, дунёкарашини ўзгартирди, уни ўзгача фикрлашга ўргатди.

Дастлаб ушбу ташкилот фаолиятига бир кур назар солсан. Янгича адабиёт пайдо бўлгандан кейин Туркистонда илк адабий ўюшмаларга ҳам эҳтиёж туғилди. Шу вақтгача бўлган даврларда асосан ҳонлар атрофиди, сарой мухитида тўлланган ижодкорлар фаолияти инобатга олинниб, “Қўқон адабий мухити”, “Бухоро адабий мухити”, “Хоразм адабий мухити” истилоҳлари билан аталиб келинган бўлса-да, улар мътум бир тузилимга эга бўлмаган. Юртимиз ҳудудидаги илк адабий ўюшма, юқоридаги таъкидлаганимиздек, жадид боболаримиз томонидан ташкил этилган “Чигатой гурунги” ўюшмаси эди. Жадид адабиёти таъкида учрага, улар томонидан ташкил этилган адабий ўюшмалар номи ҳам қора рўйхатларга кўчди. Хусусан, собиқ совет даври ўзбек адабиёти тарихига бағишланган барча китоб ва маколаларда “Чигатой гурунги” миллатчилик ва пантуркизм гояларни оғла сурган, ўта реакцион адабий ўюшма сифатида тилга олинниб келинган. Ҳатто бу ташкилотга киришни адашиб дей атаб, буни исботлашга урингандар ҳам учраган. Хусусан, гўё Элбек тилидан “тавбадек” янграган “Чигатой гурунги”-нинг оз ишларни ишида кўп ҳатоликлар бўлса ҳам мумкин. Мен ҳам у вақтларда ўша ерда ишларни учун хато қильмадим деб, кўзимни чирт юмиб ўлтирамайман, хато бор эди”, каби ҳуммалар воситасида бу ташкилот фаолиятига бўхтонлар ҳам ёдирилган.

Туркистондаги илк адабий ўюшманинг Фитрат томонидан “Чигатой гурунги” деб номланисининг ўзи ҳам ташкилотининг буюк мақсадлари борлигини кўрсатади. Мазкур ўюшма нафакат ўзувчи, шоирларни рағбатлантириб, уларнинг бадий асарларини чоп этиш, балки гурухларга бўлинган холда, бутун адабиёт ва тишлинослик тарихи, ривожи ва ўша давр ҳолатини чуқур таҳлил ва тадқик этишига кириши. Фитрат “Гурунг”нинг бевосита раҳҳарси сифатида бутун ўзбек мумтоз адабиётининг ёнг қадимиги давридан бошлаб ўрганишга, бошқа шоир ва ўзувчиларга адабиётнинг моҳиятини англатишига кириши. Ўзбек адабиёти назариясига асос солган Фитратнинг давъватига кўра Элбек ҳалқ ижоди намуналарини тўплаб, ўрганиши ўз зиммасига олади. Қишлоқма-қишлоқ ижодий сафарларда юрб, одамлар оғиздан кўдик, лапарлар, ёр-ёрлару достонларни қоғозга туширади. Кейинчалик бу жараёнлар унинг ижодига ҳам ижобий таъсир ўтказганини кўриш мумкин. Шунингдек, Қаюм Рамазон ўзбек тили тарихи ва назарияси билан бөвосита шуғулланган бўлса, Чўлпон ўзининг серкірра ижоди билан тадқиқот объекти ўлароқ бу соҳага салмокли хисса кўшид.

Айтиш керакки, Фитратнинг азалий мақсадларидан бўлган мазкур ўюшмани ташкил этиш осон кечмаган. Ушбу жараённи профессор Ҳамидулла Болтабоев шундай изоҳлайди: “Фитрат 1917 йилда Самарканда “Хуррият” газетасига муҳаррирлик килиш баробарида, маданий жабҳада ҳаракат киливуч Туркистон театру, мусиқий ва адабиёт дастасини тузган ва бу тўғарак мътум бир мавнода “Чигатой гурунги” учун муйян бир тайёргарлик вазифасини ўтаган, “гурунг” фаолиятининг дастлабки нұктаси ана шу ердан бошлангани хорижий олимлар

томонидан тўғри қайд этилади”. Фитрат Тошкентда истиқолчилигидан адиб ва олимлар иштирокида сиёсий ташкилот тузилиши учун руҳсат олишига эриша олмайди. Гарчи Тошкент шаҳар ижроқўми раиси Колесов амирга қарши курашда ўш буороликлар билан ҳамкорлик қилган бўлса ҳам, бундай миллатпарвар ташкилот тузилишининг оқибатини яхши англаган эди. Шунинг учун ҳам расмий доиралар, жумладан, Тошкент шаҳар совети “гурунг” тузилишига “сиёсатга аралашмаслик шарти билан” рози бўлади.

Ташкилот сиёсатга аралашмаса-да,

адабий-бадий асарлар орқали ҳалқ оғизни ўйитиш, истиқолочлик гояларни оғла сурган, ўта реакцион адабий ўюшма сифатида тилга олинниб келинган. Ҳатто бу ташкилотга киришни адашиб дей атаб, буни исботлашга урингандар ҳам учраган. Хусусан, гўё Элбек тилидан “тавбадек” янграган “Чигатой гурунги”-нинг оз ишларни ишида кўп ҳатоликлар бўлса ҳам мумкин. Мен ҳам у вақтларда ўша ерда ишларни учун хато қильмадим деб, кўзимни чирт юмиб ўлтирамайман, хато бор эди”, каби ҳуммалар воситасида бу ташкилот фаолиятига бўхтонлар ҳам ёдирилган.

адабий-бадий асарлар орқали ҳалқ

онгнини ўйитиш, истиқолочлик гояларни оғла сурган, ўта реакцион адабий ўюшма сифатида тилга олинниб келинган. Ҳатто бу ташкилотга киришни адашиб дей атаб, буни исботлашга урингандар ҳам учраган. Хусусан, гўё Элбек тилидан “тавбадек” янграган “Чигатой гурунги”-нинг оз ишларни ишида кўп ҳатоликлар бўлса ҳам мумкин. Мен ҳам у вақтларда ўша ерда ишларни учун хато қильмадим деб, кўзимни чирт юмиб ўлтирамайман, хато бор эди”, каби ҳуммалар воситасида бу ташкилот фаолиятига бўхтонлар ҳам ёдирилган.

адабий-бадий асарлар орқали ҳалқ

онгнини ўйитиш, истиқолочлик гояларни оғла сурган, ўта реакцион адабий ўюшма сифатида тилга олинниб келинган. Ҳатто бу ташкилотга киришни адашиб дей атаб, буни исботлашга урингандар ҳам учраган. Хусусан, гўё Элбек тилидан “тавбадек” янграган “Чигатой гурунги”-нинг оз ишларни ишида кўп ҳатоликлар бўлса ҳам мумкин. Мен ҳам у вақтларда ўша ерда ишларни учун хато қильмадим деб, кўзимни чирт юмиб ўлтирамайман, хато бор эди”, каби ҳуммалар воситасида бу ташкилот фаолиятига бўхтонлар ҳам ёдирилган.

адабий-бадий асарлар орқали ҳалқ

онгнини ўйитиш, истиқолочлик гояларни оғла сурган, ўта реакцион адабий ўюшма сифатида тилга олинниб келинган. Ҳатто бу ташкилотга киришни адашиб дей атаб, буни исботлашга урингандар ҳам учраган. Хусусан, гўё Элбек тилидан “тавбадек” янграган “Чигатой гурунги”-нинг оз ишларни ишида кўп ҳатоликлар бўлса ҳам мумкин. Мен ҳам у вақтларда ўша ерда ишларни учун хато қильмадим деб, кўзимни чирт юмиб ўлтирамайман, хато бор эди”, каби ҳуммалар воситасида бу ташкилот фаолиятига бўхтонлар ҳам ёдирилган.

адабий-бадий асарлар орқали ҳалқ

онгнини ўйитиш, истиқолочлик гояларни оғла сурган, ўта реакцион адабий ўюшма сифатида тилга олинниб келинган. Ҳатто бу ташкилотга киришни адашиб дей атаб, буни исботлашга урингандар ҳам учраган. Хусусан, гўё Элбек тилидан “тавбадек” янграган “Чигатой гурунги”-нинг оз ишларни ишида кўп ҳатоликлар бўлса ҳам мумкин. Мен ҳам у вақтларда ўша ерда ишларни учун хато қильмадим деб, кўзимни чирт юмиб ўлтирамайман, хато бор эди”, каби ҳуммалар воситасида бу ташкилот фаолиятига бўхтонлар ҳам ёдирилган.

адабий-бадий асарлар орқали ҳалқ

онгнини ўйитиш, истиқолочлик гояларни оғла сурган, ўта реакцион адабий ўюшма сифатида тилга олинниб келинган. Ҳатто бу ташкилотга киришни адашиб дей атаб, буни исботлашга урингандар ҳам учраган. Хусусан, гўё Элбек тилидан “тавбадек” янграган “Чигатой гурунги”-нинг оз ишларни ишида кўп ҳатоликлар бўлса ҳам мумкин. Мен ҳам у вақтларда ўша ерда ишларни учун хато қильмадим деб, кўзимни чирт юмиб ўлтирамайман, хато бор эди”, каби ҳуммалар воситасида бу ташкилот фаолиятига бўхтонлар ҳам ёдирилган.

адабий-бадий асарлар орқали ҳалқ

онгнини ўйитиш, истиқолочлик гояларни оғла сурган, ўта реакцион адабий ўюшма сифатида тилга олинниб келинган. Ҳатто бу ташкилотга киришни адашиб дей атаб, буни исботлашга урингандар ҳам учраган. Хусусан, гўё Элбек тилидан “тавбадек” янграган “Чигатой гурунги”-нинг оз ишларни ишида кўп ҳатоликлар бўлса ҳам мумкин. Мен ҳам у вақтларда ўша ерда ишларни учун хато қильмадим деб, кўзимни чирт юмиб ўлтирамайман, хато бор эди”, каби ҳуммалар воситасида бу ташкилот фаолиятига бўхтонлар ҳам ёдирилган.

адабий-бадий асарлар орқали ҳалқ

онгнини ўйитиш, истиқолочлик гояларни оғла сурган, ўта реакцион адабий ўюшма сифатида тилга олинниб келинган. Ҳатто бу ташкилотга киришни адашиб дей атаб, буни исботлашга урингандар ҳам учраган. Хусусан, гўё Элбек тилидан “тавбадек” янграган “Чигатой гурунги”-нинг оз ишларни ишида кўп ҳатоликлар бўлса ҳам мумкин. Мен ҳам у вақтларда ўша ерда ишларни учун хато қильмадим деб, кўзимни чирт юмиб ўлтирамайман, хато бор эди”, каби ҳуммалар воситасида бу ташкилот фаолиятига бўхтонлар ҳам ёдирилган.

адабий-бадий асарлар орқали ҳалқ

онгнини ўйитиш, истиқолочлик гояларни оғла сурган, ўта реакцион адабий ўюшма сифатида тилга олинниб келинган. Ҳатто бу ташкилотга киришни адашиб дей атаб, буни исботлашга урингандар ҳам учраган. Хусусан, гўё Элбек тилидан “тавбадек” янграган “Чигатой гурунги”-нинг оз ишларни ишида кўп ҳатоликлар бўлса ҳам мумкин. Мен ҳам у вақтларда ўша ерда ишларни учун хато қильмадим деб, кўзимни чирт юмиб ўлтирамайман, хато бор эди”, каби ҳуммалар воситасида бу ташкилот фаолиятига бўхтонлар ҳам ёдирилган.

адабий-бадий асарлар орқали ҳалқ

онгнини ўйитиш, истиқолочлик гояларни оғла сурган, ўта реакцион адабий ўюшма сифатида тилга олинниб келинган. Ҳатто бу ташкилотга киришни адашиб дей атаб, буни исботлашга урингандар ҳам учраган. Хусусан, гўё Элбек тилидан “тавбадек” янграган “Чигатой гурунги”-нинг оз ишларни ишида кўп ҳатоликлар бўлса ҳам мумкин. Мен ҳам у вақтларда ўша ерда ишларни учун хато қильмадим деб, кўзимни чирт юмиб ўлтирамайман, хато бор эди”, каби ҳуммалар воситасида бу ташкилот фаолиятига бўхтонлар ҳам ёдирилган.

адабий-бадий асарлар орқали ҳалқ

онгнини ўйитиш, истиқолочлик гояларни оғла сурган, ўта реакцион адабий ўюшма сифатида тилга олинниб келинган. Ҳатто бу ташкилотга киришни адашиб дей атаб, буни исботлашга урингандар ҳам учраган. Хусусан, гўё Элбек тилидан “тавбадек” янграган “Чигатой гурунги”-нинг оз ишларни ишида кўп ҳатоликлар бўлса ҳам мумкин. Мен ҳам у вақтларда ўша ерда ишларни учун хато қильмадим деб, кўзимни чирт юмиб ўлтирамайман, хато бор эди”, каби ҳуммалар воситасида бу ташкилот фаолиятига бўхтонлар ҳам ёдирилган.

адабий-бадий асарлар орқали ҳалқ

онгнини ўйитиш, истиқолочлик гояларни оғла сурган, ўта реакцион адабий ўюшма сифатида тилга олинниб келинган. Ҳатто бу ташкилотга киришни адашиб дей атаб, буни исботлашга урингандар ҳам учраган. Хусусан, гўё Элбек тилидан “тавбадек” янграган “Чигатой гурунги”-нинг оз ишларни ишида кўп ҳатоликлар бўлса ҳам мумкин. Мен ҳам у вақтларда ўша ерда ишларни учун хато қильмадим деб, кўзимни чирт юмиб ўлтирамайман, хато бор эди”, каби ҳуммалар воситасида бу ташкилот фаолиятига бўхтонлар ҳам ёдирилган.

адабий-бадий асарлар орқали ҳалқ

онгнини ўйитиш, истиқолочлик гояларни оғла сурган, ўта реакцион адабий ўюшма сифатида тилга олинниб келинган. Ҳатто бу ташкилотга киришни адашиб дей атаб, буни исботлашга урингандар ҳам учраган. Хусусан, гўё Элбек тилидан “тавбадек” янграган “Чигатой гурунги”-нинг оз ишларни ишида кўп ҳатоликлар бўлса ҳам мумкин. Мен ҳам у вақтларда ўша ерда ишларни учун хато қильмадим деб, кўзимни чирт юмиб ўлтирамайман, хато бор эди”, каби ҳуммалар воситасида бу ташкилот фаолиятига бўхтонлар ҳам ёдирилган.

адабий-бадий асарлар орқали ҳалқ

онгнини ўйитиш, истиқолочлик гояларни оғла сурган, ўта реакцион адабий ўюшма сифатида тилга олинниб келинган. Ҳатто бу ташкилотга киришни адашиб дей атаб, буни исботлашга урингандар ҳам учраган. Хусусан, гўё Элбек тилидан “тавбадек” янграган “Чигатой г

АДИБЛАР ХИЁБОНИ

“Мукофотни ўз эгаси – отамга топшираман”

Келажак бугундан бошланади, дейишади. Дарҳакиқат, шундай. Акс ҳолда, ўз фарзандлари қаратади: “Тап тортмай елкамга чиқ-да, мендан ўн калла баланд бўл, болам!” дейдиган, ҳеч иккиланмай келажакка сармоқ киритадиган оталар жуда камёб бўларди. Фидойи ўғиллар: “Дада, барибир мени ўқитолмайсиз, ундан кўра, ўзингизни – бугунни ўйланг. Мен хоригга, ишга кетаман”, дейдиган бўлса, “Бугундан бошлаб бугунинг билан ўзинг, келажагинг билан мен шуғулланаман. Сен ўқи”, дейдиган оталар, хайриятки, кўп. Бу ҳам келажакка ишончдан, аслида.

Ха, ўш авлод билан дўстона кенгаша оладиган, керак бўлса, унга ўз елкасини зина қилидиган тантан оталар фарзандларининг бугунини ҳам, келажагини ҳам таъминлашга қодир. Куни кечга Адилар хиёбонида бўлиб ўтган “Илҳом” мукофоти совриндорларини тақдирлаш марасимида мен бунга яна бир бор амин бўлдим. Танловда 1-уринни кўлга киритган, “Дамас” автомобилиларини Шахзод Отамуродовнинг хаяжонини сўзлари ҳамон кулокларим остида жарагандайди.

– Аввало, биз ўшларга яратилган шарт-шароитлар учун Президентимизга, университетимиз жамоасига ва албатта, отамга ўз миннатдорлигимни

билидиган, – деди у. – Мактабни битирганимдан сўнг: “Ота, мен Россияда ишлаб келмоқиман. Ўқимайман”, дегандим. У киши: “Сендан буни кутмагандим, болам!” деб индамай ўрнidan туриб кетди. Хаёлимда отам бирдан кичрайиб, бир бурда бўлиб қолгандай тукоди. Шу воқеа таъсири килиб, Тошкент давлат юридик университетига ҳужжат топширдим. Ўқишига кирдим. Ўқиятиман ҳам. Ўзи емай-ичмай, бирордан кам қилмай, бекаму кўст билим олишим учун ҳамон велосипедда юрадиган отамнинг фидойилиги сабаб бугун мен шундай ютуқка эришдим. Рухсатнингиз билан, ҳозир бу мукофотни ўз эгаси – отамга топширсан...

Шуҳрат АЗИЗОВ

Абдулмажон МУҲАММАД олган сурат.

Сахнадаги отанинг севинч кўзбашла-ри фарзанднинг самимий икрони нақадар гўзал, нақадар залворли эди. Иккинчи, учинчи ўринларни эгаллаган Бухоро давлат университети таянч докторантни Рухкорса Имомова, Чирчик давлат педагогика университети та-ласиши Дилдора Ёрбулова ва бошқа рағбатлантирувчи мукофот сохиб-рининг юз-кўзидағи кувончу мамнуният ифодасини кўриш ҳам марокли эди, албатта. Негаки, Ўзбекистон Ёзувчи-лар уюшмаси томонидан мутасадди ташкиллар билан ҳамкорлиқда ўт-казилаётган ёш ижодкорларнинг Зо-мин анъанавий республика семинари, “Ватан манзумаси” ва бошқа ўнлаб тадбирлар ёшларнинг ўз ижодий қобилиятини тўла намоён этишларига хизмат қилмоқда. Уларнинг кўп нусхадаги китоблари чоп этилиб, ижоди муносиб равишда рағбатлантирилмоқда. “Илҳом” мукофоти ҳам атоқли адилар ижодини кенг ўрганиш, асарлари-ни таржима қилиш, тадқик этиш, кино ва саҳна асарлари яратиш каби ман-навий-маърифий, илмий-ижодий жа-раёnda юқори натижаларга эришган, олий таълим мусассасаларида таҳсил олиб, фаолият юритаётган ижодкор ёшларни топшириш максадида таъсис этилган бўлиб, танловнинг бу йилги голиблари ўн мингдан ортиқ та-лаба-ёшлар орасидан саралаб олинган.

Голибларга мукофотларни Ўзбекистон Республикаси Буш вазири ўринбосари Зулайхо Махкамова, Ўзбекистон Ёзувчи-лар уюшмаси раиси Сирохиддин Сайид, Олий таълим, фан ва инновациялар вазири ўринбосари Шоҳруҳ Далиев топширди.

Шуҳрат АЗИЗОВ

ТАРМОҚЛАРДА НИМА ГАП?

Биз қароқчимизми?

Суданлик дўстларимдан бири ажойиб бир мақола ёзи. Сарлавҳаси – “Наҳотки мен қароқчиман?” Мақолада у ўзи гувоҳи бўлган иккита воқеани келтиради.

“Биринчиси. Ирландияда тиббиётдан имтиҳонларим бор эди. Имтиҳон тўлови 309 фунт.

Менда эса майду пул йўқлиги сабаб 310 фунт бердим. Муҳими, имтиҳонни топширдим. Синовлар тугағач, Суданкан қайтдим. Сал ўтиб, Ирландиядан хат келди. Унда шундай ёзилганди: “Сиз имтиҳон хақини тўлашда хатога йўл қўйибсиз. 309 фунт ўрнига 310 фунт тўлабисиз. Сизга бир фунтлик чек юбордик. Биз ўз ҳакимиздан ортигини олмаймиз”. Қизиги, мактуб билан марканинг нархи бир фунтдан қимматроқ эди.

Иккинчиси. Мен факультетга қатнардим. Уйим билан факултет оралиғида бир аёл ул-бул сотиб ўтиради. Мен ундан 18 пенсга какао сотиб олардим. Бир куни ўша ердан ўтётсам, дўёнингнинг бошқа токчасида айнан шундай какао-нинг нархи 20 пенс ёзилганига

кўзим тушди. Мен таажжулашиб сўрадим:

– Нега биринчи токчада какао-нинг нархи 18 пенс, иккинчисида 20?

– Бизга какао Нигериядан экспорт қилинади. Яқинда у ерда фавқулодда вазият содир бўлди. Шу сабаб нархлар кўтарилибди. Бу токчадаги какао кейинроқ кепган юқдан. Шунинг учун киммат.

Мана буниси эса олдингисидан.

Шунинг учун буниси арzon.

– Ундей бўлса, одамлар олдин арzonини олишади-ку.

У тугасигина кимматига ўтишади. Ахир, арzon тугамагунча қимматини њеч ким олмайди-ку, – дедим.

– Ҳа, буни биламан, – деди у.

– Уларни араплаштириб, арzonини ѡам 20 пенсдан сотсангиз бўлмайдими? Буни ќеч ким билмайди-ку!

Шунда у қулоғимга:

– Сен қароқчимисан? – деди пичирлаб.

Унинг гапи ҳалигача қулоғим остида жаранглайди. Бу қанақа ахлоқ?! Биз қаюн бу дараражага кўтарилимиз экан?

Қосимжон РАЗЗОҚОВ
саҳифасидан олинди.

Jadid
adabiy, ilmiy-masʼifi va ijtimoiy hafoliq gazeta

Муассислар:

ЎЗБЕКИСТОН
ҶУУЧИЛАР УЮШМАСИ

РЕСПУБЛИКА МАЊИВАЙЯТ
ВА МА҆РИФАТ МА҆КАЗИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ

МИЛЛИЙ МАСС-МЕДИАНИ
ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ
ВА РИВОЖЛАНТИРИШ
ЖАМОАТ ФОНДИ

“ШАҲИДЛАР ХОТИРАСИ”
ЖАМОАТ ФОНДИ

Бош мұхаррир:
Иқбол Мирзо

Бош мұхаррирнинг
бірінчі ўринбосари:
Ҳумоюн Ақбаров

Навбатчи мұхаррир:
Мұхәйә Пирнағасова

Саҳифаловчилар:
Эркин Ёғдоров
Нигора Тошева

Таҳририята юорилган
мақолалар мұаллиға
қайтарилмайды ва улар
юзасидан изоҳ берилмайды.

Газета 2023 йил 26 декабрда
Ўзбекистон Республикаси
Президенти Администрацияси
хузуридаги Ахборот ва оммавий
коммуникациялар агентлиги
томонидан 195115 рақам
билингвальдаги олинган.

Кирилл ёзувидағи агади – 6291
Лотин ёзувидағи агади – 11962
Медиа кузатувчилар – 12613

Буюртма: Г – 539

Ҳажми: 4 босма табоқ, А2.

Нащор кўрсаткичи – 222.

Ташкиллар учун – 223.

1 2 3 4 5 6

Манзилимиз:
Тошкент шаҳри,
Шайхонтохур тумани,
Навоий кӯчаси, 69-й

Телефонлар:

Қабулхона: (71) 203-24-20
Девонхона: (97) 745-03-69
jadidgzt@mail.ru (71) 203-24-17
Jadid_gazetası@exat.uz

“Шарқ” наширёт-матбაа
акциядорлик компанияси
босмахонаси.

Босмахона манзили:

Тошкент шаҳри,
Буюк Турун кӯчаси, 41-й.

Босишига топшириши вақти: 21:00
Босишига топширилди: 19:00
Сотувда нархи эркин.

ЗАРДА

ТИЛИМ-ТИЛИМ ТИЛИМ

Хусан СОДИҚОВ чизған расм.

майдиган мандан ҳам баттар овсармисан, “любойидан” деяпман-ку”, дедим! Ҳабаш нон ҳарид қилмоқчи бўлганини ҳам фаромуш айлаб, кўзлари катта-катта очилганча ўзи билан олиб юрган лугатини титкилай кетди. Титкилай-титкилай ахрийи қора терга ботганча манга ожизона термулиб:

– Ўзбек тилини чорак асрдан бўйн ўрганиб, “любой” деган сўзга рўпара бўймаган эканман, лугатларда учрамайдиган бу ноёб сўз қайси асрға тегишилганини айтиб беролмаймизи? – деб эланганча сўраб қолса!

Нима дединг, Ландавур? Ман айтган “любой”, “савес” ўзбек тилида бўймайдиган бўлса, футбол деса ўзини томдан ташлагудек бўлиб, ўзингта ёқсан томон гол-пол ургудек бўлса, майдонни бошга кўтариб, ёп-пасига “молодчи, молодчи” деб кий-киришларинг ўзбек тилида борми? Чамаси, бирор тимоч муллакасига учраб, яна тил ўрганишин давом эттираса керак-да, а?

Нима дединг, Ландавур? Ман айтган “любой”, “савес” ўзбек тилида бўймайдиган бўлса, футбол деса ўзини томдан ташлагудек бўлиб, ўзингта ёқсан томон гол-пол ургудек бўлса, майдонни бошга кўтариб, ёп-пасига “молодчи, молодчи” деб кий-киришларинг ўзбек тилида борми? Чамаси, бирор тимоч муллакасига учраб, яна тил ўрганишин давом эттираса керак-да, а?

Манам ўзимни катта уламолардек тутиб, паст тушшим келмади.

– Қайси асрға тегишил эканни “савес” эсимда йўқ, – дедим баланддан келиб.

Бу гал ажнабийнинг афти бўғриқиб, куруқшаган кесакнуска лабини яланчанча “с-с-с”лаб қолди. Лугатидан “” билан бошланадиган сўзларни излаб, “савес” “с-с-сапсем” “с-с-сафсем”лаб, “савес” деганини то-полмаганидан яна бир замбил лойдек бўлиб қолди-ку! “Бизда буни ўш болалар ҳам билади”, деб ўзимни мақтанишдан тиёлмай, ажнабийга

гурур билан қарагандим, у йиглагу-дек бўлиб пешонасига бир шапати туширганча, бу тилин ўргандим деб ўйлаган мен аҳмоқ ҳали саводсиз эканман, деганича хайр-хўшни ҳам насиya килиб жўнаворди. Чамаси, бирор тимоч муллакасига учраб, яна тил ўрганиши давом эттираса керак-да, а?

Нима дединг, Ландавур? Ман айтган “любой”, “савес” ўзбек тилида бўймайдиган бўлса, футбол деса ўзини томдан ташлагудек бўлиб, ўзингта ёқсан томон гол-пол ургудек бўлса, майдонни бошга кўтариб, ёп-пасига “молодчи, молодчи” деб кий-киришларинг ўзбек тилида борми? Чамаси, бирор тимоч муллакасига учраб, яна тил ўрганишин давом эттираса керак-да, а?